

Sotsiaalministeerium
info@sm.ee
leena.kalle@sm.ee

Teie: 16.04.2026 nr 5.2-2/665-3

Meie: kuupäev digiallkirjas nr 1-12/MV/8788-3

Teooria- ja praktikaeksami ning vastavuseksami menetlus- ja eksamitasu suuruse ümbervaatamine

Lugupeetud Ebe Sarapuu

Seoses tervishoiutöötajate registris registreerimist taotlevate isikute teooria- ja praktikaeksami (TTKS § 28 lg 11) ning vastavuseksami (TTKS § 30 lg 3⁷) (edaspidi koos: eksam) taotluste menetlemise, eksamite korraldamise ning tegelike töömahtude ja kulude analüüsiga peame vajalikuks kehtivate menetlus- ja eksamitasude ülevaatamist.

Aastatel 2021–2024 on taotluste ja eksamite arvud olnud järgmised:

- 2021. aastal 25 ja 21;
- 2022. aastal 73 ja 32;
- 2023. aastal 41 ja 47;
- 2024. aastal 27 ja 49;
- 2025. aastal 26 ja 22.

Keskmiselt on aastas menetletud ligikaudu 38,4 taotlust ja läbi viidud 34,2 eksamit.

I. Menetlustasu

Hetkel kehtiv menetlustasu on 192 eurot taotluse kohta. Tegelik töömaht ühe kalendriaasta lõikes on aga järgmine (arvestusega, et aastas menetletakse keskmiselt 30 taotlust):

- komisjoni töö: 10 koosolekut aastas, üks koosolek koos ettevalmistusega keskmiselt 3 tundi (kokku nelja komisjoniliikme töö ligikaudu 120 tundi), lisaks koosolekute haldamine, kohtumiste kokkuleppimine ja dokumenteerimine, keskmiselt 3 tundi koosoleku kohta (kokku ligikaudu 30 tundi);
- dokumentide menetlus enne ja pärast komisjoni koosolekut (dokumentide kontroll, puuduvate dokumentide taotlejatelt küsimine, dokumentide registreerimine, arvete esitamine, maksete kontroll, komisjoni otsuste edastamine, otsuste põhjal esitatud täiendava dokumentatsiooni kontroll ja registreerimine): keskmiselt 10 tundi taotluse kohta (kokku ligikaudu 300 tundi);
- taotlejate nõustamine keskmiselt 2 tundi taotluse kohta (kokku ligikaudu 60 tundi).

Kokku on aastane menetluse töömaht ligikaudu 510 tundi 30 taotleja kohta (ehk 17 tundi taotluse kohta). Keskmise tunnihinna 20 eurot juures moodustab tööjõukulu koos tööandja maksudega ligikaudu 13 647,6 eurot ning koos ülikooli ja valdkonna üldkuluga (15%) kokku *ca* 16 056 eurot aastas.

Sellest tulenevalt on **menetluskulu ühe taotleja kohta ligikaudu 535 eurot**, mis koos käibemaksuga on ligikaudu **664 eurot**. Praegune menetlustasu ei kata seega tegelikke kulusid.

II. Eksamitasu

Hetkel kehtiv eksamitasu on 384 eurot. Seejuures koosneb eksam ülikooli lõpueksamist (5 EAP), mida korraldatakse keskmiselt kaks korda aastas, ja tööpraktikast.

Lõpueksami maht on 5 EAP. Meditsiiniteaduste valdkonna eestikeelses arstiõppes on ainepunkti hind hetkel 100 eurot ([riiklik ülempiir tõuseb alates 2026/2027. õppeaastast 150 euroni](#)). Sellest tulenevalt on ainuüksi lõpueksami osa maksumus ainepunkti hinda arvestades 750 eurot.

Lisanduvad taotlejate nõustamine ning dokumentide menetlus enne ja pärast eksamit (praktikapäevikute kontroll, tõendite vormistamine, keskmiselt 8,5 tundi taotleja kohta), samuti ruumi-, tehnika- ja õppekeskkondade kasutamise kulud.

Kokku on eksami tegelik kulu ühe taotleja kohta ligikaudu (lõpueksam + tööpraktika) **1150 eurot** (koos üldkuluga), mis koos käibemaksuga moodustab **1426 eurot**.

Kokku on menetlus- ja eksamikulu ühe taotleja kohta 1685 eurot, koos käibemaksuga 2090 eurot.

Alates 2026. aastast lõpueksami kord muutub ning arstiteaduse lõpetajate pädevusi kontrollitakse lisaks kirjalikule eksamile ka praktiliste oskuste hindamisega. Seega lisanduvad eksamikuludele praktilise eksamiosa läbiviimise kulud: spetsiaalsete ruumide rent; eksami läbiviijate, hindajate, instruktorite ja toetava personali tasud ning simuleeritud patsientide koolitamine ja tasustamine; eksami jaoks kasutatavate vahendite kulud. Eeldatavad kulud ühepäevase eksami korraldamiseks on 3500 eurot.

Kokkuvõte

Vastavuseksami tasu suurus on püsitud muutumatuna viimased 15 aastat ja esitatud arvutused näitavad, et nii menetlus- kui ka eksamitasu praegune määr ei kata tegelikke kulusid.

Menetlus- ja eksamitasu on vaja muuta juba 2026. aastal, kuna tasumäärad on oluliselt väiksemad kui tegelikud kulud. Seejuures on tegevused sedavõrd alarahastatud, et senisel kujul jätkamine ei ole võimalik.

Seetõttu teeme ettepaneku muuta tasu määrasid sotsiaalministri määrustes „[Välisriigis kvalifikatsiooni omandanud tervishoiutöötajale vastavuseksami koostamise, korraldamise ja hindamise kord ning tasu suurus](#)“ ja „[Tervishoiutöötaja teooria- ja praktikaeksami korraldus](#)“ alates 1. septembrist 2026 järgmiselt:

- menetlustasu 425 eurot (sh KM) ja eksamitasu 575 eurot (sh KM), sel moel ei ületa tasud koos käibemaksuga kokku 1000 eurot.

Ühtlasi teeb Tartu Ülikool ettepaneku leppida tervishoiutöötajate registris registreerimiseks vajaliku vastavuse kontrollimise kord ning sellega seotud rahastusmudel kokku Tartu Ülikooli, Sotsiaalministeeriumi ja Terviseameti vahel. Kokkulepe peaks hõlmama nii korralduslikke küsimusi kui ka eksamite läbiviimisega seotud kulude katmist. Samuti on vaja üle vaadata eksamikorraldust puudutavad sätted seoses arstiteaduse õppekava lõpueksami muudatustega, eelkõige praktiliste

ülesannete osa lisandumise tõttu. See mõjutab otseselt ka eksami korraldamise kulusid. Tartu Ülikool teeb ettepaneku algetada tervishoiuteenuste korraldamise seaduse muutmise, et viia eksami korralduslik pool kooskõlla seadusega ning eksami- ja menetlustasu miinimummäär vastavusse tegelike kuludega.

Oleme valmis esitama täiendavaid selgitusi ning arutama võimalikke lahendusi, et tagada eksamite korralduse jätkusuutlikkus. Pakume võimalikuks kokkusaamise ajaks 15.06.2026 kell 13.15 Tartus (märksõnad: menetlus- ja eksamitasud, tööpraktika korraldamine ja sellega seotud kulud, sh hambaarstide puhul; teooriaeksami ja arstiteaduse lõpueksami samasuse küsimus; tööpraktika ja lõpueksami sooritamise järjekord).

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Külli Kingo
dekaan, professor
meditsiiniteaduste valdkond

Rene Kärner
737 5325 rene.karner@ut.ee